

RAPPORT VAN BEVINDINGEN

Kwaliteitsonderzoek bij

Speciale basisschool Nieuw Hessen

Plaats : Aalten
BRIN-nummer : 02WC
Onderzoeksnummer : 123655
Datum schoolbezoek : 11 oktober 2011

CONCEPT

Inhoud

- 1 Inleiding — 5
- 2 Bevindingen — 7
- 3 Toezichtarrangement — 13

1 Inleiding

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 11 oktober 2011 een onderzoek uitgevoerd op speciale basisschool Nieuw Hessen naar aspecten van de kwaliteit van het onderwijs en de naleving van wet- en regelgeving. De aanleiding voor dit onderzoek was het volgende.

Scholen waarvoor de inspectie geen risicoanalyse kan opstellen omdat geschikte opbrengstgegevens ontbreken, worden in principe om de twee jaar bezocht. Het doel van dit onderzoek is eventuele tekortkomingen in de kwaliteit van het onderwijs op de school vast te stellen.

Onderzoeksopzet

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- een controle van de aanwezigheid van de schoolgids, het schoolplan en het zorgplan bij de inspectie;
- een toets op de aanwezigheid van informatie over enkele wettelijke verplichte onderdelen in de schoolgids, het schoolplan en het zorgplan;
- een controle op de onderwijstijd die de school heeft gepland;
- onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn;
- analyse van documenten die de school voorafgaand aan het schoolbezoek heeft toegestuurd, waaronder Datafeedback voor technisch lezen en woordenschat, het Rekenverbeterplan, het Schoolverbeterplan TL, BL en woordenschat 2011-2011. Ook de vragenlijst over het uitstroomprofiel van schoolverlaters is bij de analyse betrokken;
- schoolbezoek, waarbij in een aantal groepen de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van lessen Nederlandse taal en rekenen en wiskunde. Deze lesbezoeken vonden plaats in de groepen B, D, E, G, H en A;
- gesprekken met de directie, de intern begeleiders en de orthopedagoog over de kwaliteit van de indicatoren;
- een gesprek met leerlingen en leraren;
- een eindgesprek met de directie en een vertegenwoordiging van het bevoegd gezag, na afloop van het schoolbezoek.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek onder andere gebaseerd op het Toezichtkader po/vo 2011 en de notitie Analyse en waarderingen van opbrengsten primair onderwijs. Beide documenten zijn te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 staan de bevindingen uit het onderzoek naar de onderwijskwaliteit en de wettelijke vereisten. Dit wordt gevolgd door een beschouwing waarin het oordeel van de inspectie wordt toegelicht en waar mogelijk de schoolontwikkeling in samenhang wordt beschreven. Hoofdstuk 3 geeft het toezichtarrangement weer.

2 Bevindingen

2.1 Kwaliteits- en nalevingsprofiel

In onderstaande tabellen vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader primair onderwijs 2011. Indicatoren die bij een kwaliteitsonderzoek de doorslag geven of een school (zeer) zwak is, de zogeheten normindicatoren, zijn gemarkeerd met een asterisk. Voor een overzicht van alle normindicatoren zie het Toezichtkader po/vo 2011 op www.onderwijsinspectie.nl. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

In verband met het programmatisch handhaven heeft de inspectie daarnaast enkele controles uitgevoerd op bepaalde wettelijke voorschriften. Of de school wel of niet voldoet aan deze wettelijke vereisten wordt tot uitdrukking gebracht met de score 'ja' of 'nee'.

Kwaliteitsaspect 1 Opbrengsten	1	2	3	4	5
1.1 * (SBO) De resultaten van de leerlingen aan het eind van de speciale basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.					●
1.1.1.A (SBO) De technisch leesresultaten van de leerlingen aan het eind van de speciale basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.					●
1.1.1.B (SBO) De begrijpend leesresultaten van de leerlingen aan het eind van de speciale basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.					●
1.1.1.C (SBO) De spellingresultaten van de leerlingen aan het eind van de speciale basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.					●
1.1.2 (SBO) De rekenresultaten van de leerlingen aan het eind van de speciale basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.					●
1.5 De sociale competenties van de leerlingen liggen op een niveau dat mag worden verwacht.					●

Kwaliteitsaspect 2 Leerstofaanbod	1	2	3	4
2.1 * Bij de aangeboden leerinhouden voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde betreft de school alle kerndoelen als te bereiken doelstellingen.			●	
2.1.1 Bij de aangeboden leerinhouden voor Nederlandse taal betreft de school alle kerndoelen als te bereiken doelstellingen.			●	
2.1.2 Bij de aangeboden leerinhouden voor rekenen en wiskunde betreft de school alle kerndoelen als te bereiken doelstellingen.			●	
2.2 * De leerinhouden voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde worden aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8.			●	
2.2.1 De leerinhouden voor Nederlandse taal worden aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8.			●	
2.2.2 De leerinhouden voor rekenen en wiskunde worden aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8.			●	
2.3 De leerinhouden in de verschillende leerjaren sluiten op elkaar aan.			●	
2.4 * De school met een substantieel aantal leerlingen met een leerlinggewicht biedt bij Nederlandse taal leerinhouden aan die passen bij de onderwijsbehoeften van leerlingen met een taalachterstand.			●	
2.5 De school heeft een specifiek aanbod om sociale competenties te ontwikkelen.			●	

Kwaliteitsaspect 3 Tijd	1	2	3	4
3.1 De leraren maken efficiënt gebruik van de geplande onderwijstijd.			●	
3.2 De school heeft voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde de onderwijstijd afgestemd op de behoeften van de leerlingenpopulatie.			●	

Kwaliteitsaspect 4 Schoolklimaat	1	2	3	4
4.4 De school heeft inzicht in de veiligheidsbeleving van leerlingen en personeel en in de incidenten die zich op het gebied van sociale veiligheid op de school voordoen.			●	

Kwaliteitsaspect 5 Didactisch handelen	1	2	3	4
5.1 * De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.			●	
5.2 * De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.				●
5.3 * De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.			●	

Kwaliteitsaspect 6 Afstemming	1	2	3	4
6.1 De leraren stemmen de aangeboden leerinhouden af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			●	
6.2 De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			●	
6.3 De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			●	
6.4 De leraren stemmen de onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			●	

Kwaliteitsaspect 7 Begeleiding	1	2	3	4
7.1 * De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			●	
7.2 De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.			●	
7.3 * (SBO) De school stelt bij plaatsing voor iedere leerling een ontwikkelingsperspectief vast.			●	
7.4 * (SBO) De school volgt of de leerlingen zich ontwikkelen conform het ontwikkelingsperspectief en maakt naar aanleiding hiervan berekeneerde keuzen.			●	

Kwaliteitsaspect 8 Zorg	1	2	3	4
8.1 De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben.			●	
8.2 Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.			●	
8.3 * De school voert de zorg planmatig uit.			●	
8.4 De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.			●	

Kwaliteitsaspect 9 Kwaliteitszorg	1	2	3	4
9.1 De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.			●	
9.2 De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.				●
9.3 De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.			●	
9.4 De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.			●	
9.5 De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.			●	
9.6 De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.			●	

Naleving wet- en regelgeving	ja	nee
NT1A De inspectie is in het bezit gesteld van de geldende schoolgids (art. 16, lid 2 en 3, WPO).	●	
NT2A De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende schoolplan (art. 16, lid 1 en 3, WPO).	●	
NT3A De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende zorgplan (art. 19, lid 3, WPO).	●	
NT4A Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima (art. 8, lid 7 onder b, WPO).	●	
NT4B Er is maximaal zevenmaal een onvolledige schoolweek geprogrammeerd voor de groepen 3 t/m 8 (artikel 8, lid 7 onder b, WPO).	●	

2.2 Beschouwing

Algemeen beeld

De inspectie heeft tijdens het bezoek op Nieuw Hessen geconstateerd dat sprake is van een positief pedagogisch klimaat en zij heeft alle indicatoren van het onderwijsleerproces als voldoende beoordeeld. Op de school wordt de ontwikkeling van de leerlingen vanuit de mogelijkheden van ieder individueel kind gevolgd en bijgestuurd.

Een sterk punt van de school is de wijze waarop leerkrachten een taakgerichte werksfeer realiseren. Er heerst een opbrengstgerichte cultuur op de school; zo hebben de verbeterprojecten van de school veel invloed gehad op de behaalde opbrengsten.

Hieronder volgt een toelichting op het oordeel.

Toelichting

Opbrengsten

De Inspectie van het Onderwijs is op dit moment nog niet in staat om op basis van de uitstroom of de ontwikkelingsperspectieven te beoordelen of de leeropbrengsten in lijn zijn met de mogelijkheden van de leerlingen. Zij geeft dan ook nog geen oordeel over de resultaten van de school.

Wel lijkt met betrekking tot de opbrengsten de uitspraak gerechtvaardigd dat de school uit de leerling haalt wat erin zit. De leeropbrengsten voor technisch lezen, begrijpend lezen, spelling en rekenen-wiskunde lijken overeen te komen met wat van deze groep schoolverlaters verwacht mag worden. Ook de uitstroom naar het vervolgonderwijs lijkt in overeenstemming met de mogelijkheden van deze groep leerlingen. De inspectie baseert deze uitspraak op een grofmazige analyse van de uitstroomgegevens over het schooljaar 2010-2011. De inspectie maakt hierbij echter een voorbehoud, omdat eerdere schooljaren niet zijn geanalyseerd. Gezien de beperktheid van de analyse kunnen geen stevige uitspraken worden gedaan.

Op Nieuw Hessen worden de sociale competenties van leerlingen gevolgd. Omdat de school hiervoor geen landelijk genormeerd instrument gebruikt kan de inspectie deze indicator niet beoordelen.

Leerstofaanbod en onderwijstijd

Het leerstofaanbod is dekkend voor de kerndoelen, vertoont een doorgaande lijn en wordt aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van groep 8.

De inspectie heeft geconstateerd dat de onderwijstijd in voldoende mate efficiënt wordt benut. De lessen starten op tijd en door een ordelijk verloop na de verschillende pauzes gaat er ook geen onderwijstijd verloren. De school heeft het verschil tussen buiten op het plein en binnen in de school duidelijk gemarkeerd door het gebod om in de gang en hal stil te zijn.

Schoolklimaat

Het schoolklimaat kenmerkt zich door een positieve sfeer tussen personeel en leerlingen en tussen leerlingen onderling. De school heeft in voldoende mate inzicht in de veiligheidsbeleving van zowel leerkrachten als leerlingen. Wel blijkt uit de gevoerde incidentenregistratie dat in de afgelopen periode er enkele malen incidenten zijn geweest, waarbij leerlingen moesten worden vastgepakt om letsel bij henzelf of bij anderen te voorkomen. De inspectie stelt vast dat in die situaties goed is ingegrepen, maar constateert tegelijkertijd dat het personeel van de school onvoldoende is voorbereid op zulke incidenten.

Didactisch handelen

Op basis van lesbezoeken oordeelt de inspectie positief over het didactisch handelen en over het omgaan met verschillen. Leerkrachten leggen duidelijk uit, leerlingen zijn betrokken bij de lessen en leerkrachten stemmen in voldoende mate af op de verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen. In bijzondere mate waardeert de inspectie de taakgerichte werksfeer die leerkrachten weten te realiseren. Leerkrachten zorgen voor een goede structuur van de onderwijsactiviteiten, zij zorgen voor doelmatig klassenmanagement en voor een rustig en ordelijk verloop van de lessen.

Zorg en Begeleiding

De school hanteert instrumenten en procedures waarmee de ontwikkeling van alle leerlingen in voldoende mate wordt gevolgd en zorgleerlingen tijdig gesignaleerd worden. Nieuw Hessen beschikt voor alle leerlingen over een ontwikkelingsperspectief. Voor iedere leerling wordt in een zogenaamde kleurenkaart het eindniveau per leerstofgebied in kaart gebracht en er wordt halfjaarlijks geëvalueerd of de leerling zich conform dat perspectief ontwikkelt. Voor alle leerstofgebieden heeft de groepsleerkracht overzichtelijk de onderwijsbehoefte van de groep in beeld gebracht. Dat overzicht vormt weer de basis van de groepsplannen en individuele handelingsplannen. De plannen beschikken over een voldoende analyse en bevatten concrete doelen. De doorlooptijd van de verschillende plannen is enkele weken, waardoor er na de evaluatie weer snel kan worden bijgestuurd. Leerkrachten geven aan veel baat te hebben bij de inzet van de interne begeleiders en de orthopedagoog.

Kwaliteitszorg

Alle indicatoren van de kwaliteitszorg beoordeelt de inspectie als minstens voldoende. De school heeft voldoende zicht op de onderwijsbehoefte van de leerlingenpopulatie. De opbrengstenanalyse van de school beoordeelt de inspectie als goed. De school maakt per leergebied opbrengstenanalyses en zij evalueert ook op schoolniveau in hoeverre leerlingen zich conform hun ontwikkelingsperspectief ontwikkelen. Daarnaast heeft de school per leergebied eigen doelen geformuleerd; ambitieuze streefdoelen, met daarnaast doelen per schooljaar. Systematisch worden alle onderdelen van onderwijs en leren cyclisch geëvalueerd.

Onder leiding van het managementteam is er planmatig aan onderwijsverbetering gewerkt. De belangrijkste verbeteringen vallen onder de titel opbrengstgericht werken. Voor taal, lezen en rekenen zijn er plannen gemaakt die zijn gericht op zowel de versterking van het didactisch handelen, de verbetering van het aanbod als de inzet van meer tijd. Het doel was steeds de verhoging van de leeropbrengsten. De eigen opbrengstenanalyses van de school laten die opbrengstverhoging ook duidelijk zien. Hoewel leerkrachten duidelijk zijn betrokken bij de verschillende verbeteronderwerpen, is het nog niet zo dat zij ook al eigenaar zijn van het verbeterproces. De borging van de vernieuwingen op de school beoordeelt de inspectie als voldoende. Afspraken zijn vastgelegd en worden ook systematisch nagegaan door zowel de directie als door de intern begeleiders en orthopedagoog. Ook voor de borging geldt dat er veel centrale sturing is.

Speciale basisschool Nieuw Hessen legt in voldoende mate verantwoording af aan belanghebbenden. Zij rapporteren aan het bestuur en aan ouders en MR uitvoerig over de opbrengsten van de school en over de voortgang van de verbeteractiviteiten.

3 Toezichtarrangement

Kwaliteit

De Inspectie van het Onderwijs kent aan de speciale basisschool Nieuw Hessen het basisarrangement toe. Dit betekent dat de inspectie op dit moment geen reden heeft om het toezicht te intensiveren.

Naleving van de standaard gecontroleerde voorschriften

De inspectie concludeert tevens dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die standaard zijn gecontroleerd.